

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Nem osztatják fel a tanácsot

Az a szűkszavu távirat, a melyet Tulbure György polgármester bukaresti útjának eredményéről küldött, a városi tanács sorsára ismét a legszelesebbkörű kombinációkra ad alkalmat. A városi polgárság mindenestre jóieső érzéssel állapítja meg, hogy a miniszternek nincs szándékában felosztalni Nagyvárad város első tanácsát csak azért, mert a polgárság képviselői között személyi, vagy politikai ellentétek merültek fel. Ezt már majdnem bizonyosra vehetjük, mert hiszen nem lett volna értelme annak, hogy a miniszter az állandó választmány vitájában bíráskodjék akkor, amikor szándékában áll az egész városi tanácsot felosztalni.

Soha sincs igaza annak, aki csak a mulakat rekriminálja és aki a jövő fejlődését nem helyezi előnybe az elmúlt események fölött. Senkinek sem érdeke többé az, hogy az állandó választmány működését bírálja, abban a pillanatban, amikor ez az állandó választmány már a múlté, és a városi tanács új állandó választmány megalapításáról fog gondoskodni. Ennek az új állandó választmánynak az lett a feladata, hogy a békés és produktív együttműködést minden körülmények között biztosítsa.

Kötelessége a városi tanácsnak, hogy most már produktív munkát végezzen, felismerje az igazi szükségleteket és igyekezzék azokat legjobb tudása szerint kielégíteni. A városi tanács mai összetételében képes is erre, annak ellenére, vagy talán éppen azért, mert a legheterogénebb elemekből áll, a legkülönbözőbb nemzetek, világnézetek egyesülnek kötelekében. Így, ahogy van a városi tanács, föltétlenül hűen képviseli Nagyvárad város polgárságának tarka és heterogén társadalmát. Kétségtelen, hogy mindaz, amit ilyen városi tanács alkot, megközeleli az összes polgárok kívánságának kielégítését és ennél fogva a városi tanács fennmaradása minden nemzeti, vallási és felekezeti osztály és világnézeti különbség nélkül, Nagyvárad város egész polgárságának fontos érdeke.

Seipel osztrák kancellár megvédi a burgenlandi magyarságot az irredentizmus vádjával szemben

Viharos ülés az osztrák képviselőházban

A burgenlandi Somfalván múlt vasárnap történt véres eseményeket zsúolt karzatok előtt tárgyalta az osztrák képviselőház. Az ülés elején a szociáldemokraták sürgős interpellációt mondtak el, amelyben sürgősen felhívták a kormányt a frontharcosok szervezésének feloszlására.

Seipel kancellár hosszabb beszédben sajnálatát fejezte ki azért, hogy Ausztria nyugalma fegyverdörrenések zavarták meg, és hogy két ártatlan ember a szenvedélynél és a félelemnél áldozatul esett. — Természetes. — mondotta Seipel kancellár — hogy

a hatóságok meg fogják torolni a véres tettet.

Ezután megcáfolta Seipel kancellár azt az állítást, mint ha Burgenlandban még mindig konszolidálatlan viszonyok uralkodnának, vagy, hogy az incidens bármilyen összefüggésben volna határon túlról jövő törekvésekkel.

— Hasonlóképpen valótlannak kell bélyegezni azt a feltevést, hogy a véres esemény összefüggésben volna valamely szomszéd állam kormányával, vagy annak vezető pozíciót betöltő személyiségével.

— Téves az a beállítás is, — mondotta Seipel kancellár — hogy a burgenlandi lakosság körében irredenta mozgalom volna. Bármilyen sajnálatosak is a somfalvai események,

még sajnálatosabb volna ezeket arra kihasználni, hogy burgenlandi polgártársainkat hazaárúissal gyanúsítsuk.

Nincs szó továbbá fegyveres alakulásoknak egymás ellen való harcáról sem.

Seipel kancellár ezután részletes hivatalos jelentést olvasott fel a somfalvai eseményekről, majd utalva a szörfosztrákra és az egyetemi tüntetésekre, azzal végezte felszólalását, hogy az ilyen események nem javítják a hangulatot, sőt ezek szaporíthatják a véraldozatok sorát.

Ezután dr. Renner volt kancellár, szociáldemokrata képviselő támadta Magyarországot.

Majd Hampel (nagynémet-párti) szólalt fel és kiszámitotta a gyász negyedórás munkaszünetéből eredő kárt, mire a szociáldemokraták indulatos közbekiáltásokban törtek ki,

megakadályozva a beszéd folytatását.

Ezután Sassig szociáldemokrata próbált beszélni, amit a nagynémetek megakadályoztak. Ekkor a szociáldemokraták elhagyták helyüket. Tumultus, lármát tört ki, mire az elnök felfüggesztette az ülést.

Jorgát hirtelen hazahívta Párisból a pártja

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A Cuvantul írja: Jorga tanár, aki most Párisban van, értesítést kapott bukaresti párthíveitől, hogy a jelenlegi politikai helyzet feltétlenül megkívánja az ő jelenlétét az országban.

Jorga tanár egy párthívéhez intézett levelében rámutatott arra, hogy

legkésőbb február 20-ig visszatér Bukarestbe.

Tegnap délelőtt Jorga pártjával összeültek Tasca professzor házában, hogy a napirenden levő politikai kérdéseket megvizsgálják és hogy a Jorga vezetése alatt álló csoport ma-

gatartását megjelöljék. Határozatot nem hoztak, mert Jorga távol van az országból.

Délelőtt fél 12 órakor, amint az állandó választmány ülése véget ért, a következő közleményt adta ki a sajtó számára:

— A Jorga tanár vezetése alatt álló nemzeti párt állandó választmánya, miután megvizsgálta a napirenden lévő kérdéseket, a fölölyt viták nyomán megállapította, hogy nincs egyetlen motívum és egyetlen új tény sem, amely a párt magatartásának változását igazolná.

Harminc milliárdos kölcsönt ajánlanak az államnak

Bukaresti tudósítónk távirata:

Az Adeverul úgy értesül, hogy egy bankárok által álló nemzetközi pénzcsoport, amelynek megbízottai Németország ágensei, kölcsönt ajánlott a román kormánynak, még pedig rendkívül érdekes formában.

A konzorcium 30 milliárd leit adna kölcsön, ezzel szemben kéri, hogy a Duna alsó folyásánál levő vízzel elárasztott területeket 50 esztendőre koncesszónálja neki a kormány. Tudvalevő ugyanis, hogy az egész országban, de főleg a Duna alsó folyása környékén sok százezer holdat kitevő olyan terület van az államnak, mely területek bár a legtermékenyebbek közé tartoznak, mégsem használhatók, mert állandóan víz alatt vannak.

A mai körülmények között pedig az állam, nem is gondolhat a területek lecsapolására és értékesítésére. Óriási gazdagságot képviselnek ezek a területek, amelyek csak vállalkozóra várnak.

A szövbantorgó külföldi pénzfő csoport hajlandó 30 milliárd leit előre kifizetni teljes egészében, viszont a sok százezer holdas területet saját eszközeivel dolgozna meg és úgy használna ki, ahogy legjobbnak látja. Az 50 esztendő koncessziós idő lejártával az egész terület és minden berendezés, ami rajta van, az állam tulajdonába megy át.

Mint az Adeverul értesült a kormány kezdetől fogva kedvezőnek találta ezt az ajánlatot.

Fekete vőlegények

(ABBÓL AZ ALKALOMBÓL,
HOGY PÁLFIY-NÉ-GULÁCSY
IRÉN REGÉNYE BEÉRKEZETT
PESTEN)

(E soroknak egyáltalán nem feladatul kijelölni Pálfiy-né-Gulácsy Irén helyét a magyar irodalomban, most, miután monumentális történelmi regénye kikerült a sajtó alól. A mohácsi vész korának ez a művészi rekonstrukciója — láttuk — osztatlan elismerést aratott Budapesten, a napisajtó kritikusi hasábos cikkeket írtak róla. De ha valaki — arra gondolva, hogy szigorúan objektív irodalmi kritikát manapság közep európai napilapban (egy-két hécsit talán kivéve) csak egy esztéta ír: Alfred Kerr, a Berliner Tageblatt-író (és ez a ragyogó szellem a legszubjektivebb a világon!) — úgy azt a tamáskadót nyugtassa meg egyrészt az a körülmény, hogy Pálfiy-né-Gulácsy Irén legújabb oeuvreje irodalmi értékének elismerésében osztatlanul egy volt a pesti sajtó világnézeti különbségre való tekintet nélkül; másrészt nyugodjanak meg azért is, mert a komoly irodalmi (tehát ne mefelel) sajtó hasonlóan hódoló véleménnyel van a Fekete Vőlegények-ről.)

Kolozsvár és Bukarest után tehát végre Budapest is kezd észrevenni és becsülni ezt a nagyszerű íróasszonyt, annak ellenére, hogy Nagyvárad — eddig legalább — vajmi kevés megértést mutatott iránta. Kolozsvár szellemi értelemben vett ura társadalmának már néhányszor forrón ünnepelte Pálfiy-né-Gulácsy Irént és a Redout emelvényén, vagy a játékszin rivaldáján tul ebédőtermekben és szalonoknak (egyiknek történelmi, másiknak egészen irris), barátságos, illatos levegőjében igyekezett közvetlen kapcsolatot teremteni önmaga és az irónő közt. Bukarestben, amelyet pedig lelkiileg, eszmeileg nem is érdekelhet írói munkássága, tudjuk: a legelőkelőbb paloták ajta felpatlantak, amikor a lakáj őt jelentette be és kétségtelen, hogy Budapest szellemi arisztokráciája fölött — amelynek tekintélyes hányadát teszi ki a gazdag polgárság — nem mult el minden lelki nyom nélkül a Hamusó és a Fekete Vőlegények irodalmi sikerének vihára.

Nagyvárad azonban hőiesen kitartott mostanáig...

Nem csupán Pálfiy-né-Gulácsy Irénről van most már szó: a Fekete Vőlegények szerzőjének budapesti diadalmas beérkezése csak a végső impulzust adta e sorok írására: Mert nem is szólva, az analógiákban gazdag multról — már pár nappal ezelőtt, mikor a kor szellemiségét forradalmasító Einstein-elméletéről tartott előadást néhány elszántan lelkes úriasszony kezdeményezéséből egy kolozsvári tudós, odaszólt hozzánk újságírókhoz — az előadási terem-

ben egy fiatal váradai tanár, jóhiszemű rajongója minden kulturális megmozdulásnak:

— Erről írhatnának riportot az urak! Nézzenek szét a közönség között! Ugy-e, alig ismernek valakit, csupa diák, irodistalány, szegény intellektuel és művelődni vágyó munkás. A gondtalan életű „felső polgárság”-ot alig egy-két nő képviseli!

Mondotta — és mi láttuk. De nem volt ujság számunkra, mert ugyanezt a közönyt tapasztaljuk éppen a vagyoni helyzetüknél és egyéb adottságaiknál fogva vezetésre, szellemi kimagaslásra állítólag hivatott társadalmi rétegek részéről, minden más kulturális nekilendüléssel szemben akkor, ha a szegény Szizifuszok között, (akik szinte már neveléses ideizmussal görgetik felfelé cszeszklájukat) csak a kolozsváriak, csak a temesváriak, vagy éppen csak nagyváradiai vannak. Ahol pedig a semmibevevés, az észre nem vevés, a lekicsinylés, az ostobául hamis értékelés igazán groteszk komikumba fullad: társadalmi téren kitűnően el tudják választani az igazat a talpítól és megtartják és melegen tartják és nagyra veszik az utóbbit. Ez a város, amelynek bizonyos társadalmi rétegeiből százan meg százan esnek a szélső lokalitriótizmus betegségébe, ha külföldön, (vagy akár idehaza is) Ady Endrere és Bíró Lajosra és más nagyokra vonatkoztatott állítólagos barátságukról szót ejtenek, — igen, ez a város (értsd: társadalmi vezetésre hivatott egyik-másik rétege) az utóbbi tíz esztendőben nem tud felmutatni egy olyan hősi gesztust, amely falai közt még igaz értékeknek — és ezzel önmagának megbecsülését jelentené. Ha nem család, Goethe és Schiller idejében adta ki valaki a jelszót Németországban: Man soll froh sein zu solche Kerle zu haben! Nos, nekünk ugyan lényegesen mások a viszonyaink, Goethének és Schillerünk sincsen, de én azért fokozottan kellene megbecsülnünk tul matinéinkon és kávéházban elolvasott laphasábkon tul igazi nagy értékeinket. S ez az, amit egyál-

talán nem látunk, ez az, aminek csak a negációját találhatjuk abban, hogy ama bizonyos, már fentebb is említett társadalmi rétegek sohasem próbálták megtisztelni esélyeiket, szalonjukat egy Pálfiy-né-Gulácsy Irén, egy Áprily Lajos szíves meginvitálásával, vagy nem igyekeztek keresni az alkalmat, (sőt kerülték, ha ilyen akadt), hogy ezeknek az embereknek, a mi igazi értékeinknek magánvadását legalább műveiken keresztül megismerjék. Viszont duodecim primadonnák és nemzetközi parkettáncos házaspárok a tango legfrissebb variációinak körülcsozált mágusai nélkülözhetetlen rekvizitummá lettek soi-disant előkelő uriházakban.

Groteszk komikum — mondtuk az imént erről a jelenségről.

Viszont komikus volna hosszasan firtatni, erőltetni a dolgot. Elvégre — belátjuk, — egészen természetes, egyéni joga mindenkinek jelenlétével, érdeklődésével olyan kulturális megnyilvánulásokat megtisztelni, amilyeneket éppen akar és azt meghívni házába, aki éppen neki leginkább konvenial. Nem ajánlunk semmit és nem kényszeríthetünk senkit, de megállapítunk csak szabad és szabad az ilyenkor — számunkra oly ritkán kigyuló örömtíz fényében meglátnunk és másokkal is észrevéteknünk drága pénzen vásárolt olcsó életörömtől minden szép és jó iránt közönyös fekete menyasszonyainak és fekete vőlegényeinek processzióját az Antikultura láthatatlan bálványá és e bálvány papjai körül. (e. i.)

Ukrán csempészek szöktek át a Dnyeszteren

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A besszarábiai Cetatea-Albából jelentik, hogy öt ukrán csempész beszökött a Dnyeszteren át és nagymennyiségű bört hozott be Ukrajnából.

A határőrök és a sziguranca detektíveik észrevétlenül követették őket és a görög templom közelében felszólították, hogy adják meg magukat.

A csempészek, akik -szeké-

ren voltak,

több lövést adtak le üldözőikre, sőt kézigrántót is dobta rájuk.

A sötétség leple alatt aztán eltűntek a csempészek.

A szekéren, amelyet elhagytak megtalálták a bört.

Két határőr könnyebben megsebesült.

Egy váradai tisztviselő mindennap végigussza Pankolitsban a Köröst

Aradnak volt évekkel előbb szenzációja egy Csutina nevű iparossegéd, aki napi fürdőt vett a jagyos vizű Marosban. Csutina előbb csak a saját maga üdvére gyakorolta hüvös mesteriségét, a téli fürdőzést. De később annyi bámolója akadt, hogy professzionátus fürdőző lett s megadózta né-

zőit, mielőtt a Maros jegén vágott léken beereszkedett volna a folyóba.

Csutina a legutóbb róla napvilágot látott újságcikknek szerint művészi körutra indult Erdélyben és a külföldön. Hogy azóta mi történt vele, nem tudni, valószínűleg egyszer be-rekedt, kapott egy gégehurutot és abba hagyta különös, de jövedelmező iparát és visszatért a csizmadiasághoz, ami a mai drága időben szintén kifizetődik.

Nagyváradnak szintén megvan most a maga Csutinája, aki csupán annyiban hasonlít aradi kollégájához, hogy

naponta megfürdik a Körös dermesztő vizében.

A Pankolits uszodájában veszi a téli fürdőt egy ismert váradai hivatalnok, aki komoly és ismert testedző különben.

— A napokban is megjelent a déli órákban az uszodában ez az úr — mondotta Pankolits Károly — uszódresszbe öltözött és előbb napfürdőt vett, majd jóegynéhányszor végig-

Apolló mozgóban

Ma pénteken
utójárja

**VILMOS
HUSZÁROK**

Bura Károly és
Sándor zenekara játszik
minden előadáson

Holnap
szombaton
először

Főszerepben:
Virág a viharban Corinne Grimh

Romániai textil-importeur március
hó 15-én helyben megnyíló

kiváló szaktudással és némi tőkével rendelkező társat keres.

Komoly reflektánsok ajánlatukat „Tizmilli s kihelyezés” teljes címmel jellege alatt a kiadóba adják.

nagyszabásu részlet-áruházához

uszt a Köröst. Aztán újra tá-
pozott és csak azért nem iz-
zadt ki, mert nem volt nap,
szél ellenben elég nagy volt.

Az ismert tisztviselő külön-
ben makkegészséges, nincs in-
fluenzája és nem kell félnie a
spanyoltól sem ezzel a fizi-
kummal. Különben a téli folyó-
viz fürdő csak nálunk kelt tul-
ságos feltűnést. Külföldön pro-
fesszionátus téli fürdőzők van-
nak, s arra aki nem hal bele,
ugy mondják, igen egészséges
hatással van.

MOZI

— Corrine Griffith. A leg-
ragyogóbb nevű filmszínésznő,
kinek neve a legszebb, legbiz-
tosabb garancia a film jósa-
gára. Corrine Griffith csak
igazán exclusiv nagy filmtéma-
hoz adja nevét és művészetét,
amelyet azután a legtökéleteseb-
ben játszik is meg. Az ér-
zelmek skáláján a legnagyobb
művészettel játszik, közönsé-
gét teljesen hatalmába tartja,
vele sírunk és nevetünk, úgy,
ahogy azt szerepköre előírja.
A virág a viharban, egy mind-
végig izgalmas, romantikus
dráma, amely igen nehéz fel-
adatot elé állítja Corrine Grif-
fith, de amelyet Corrine
Griffith a legszebben játszik
meg. Különösen szép az a je-
lenet, amely a vad, tropikus
orkán borzalmait mutatja be,
amely végigsüvöit egy őserdőn
keresztül. A filmet szombaton
mutatja be az Apolló mozgó.

— Az új „Königsmark“ né-
ven nevezhetjük a Dorian-
Filmszínházban ma színre ke-
rülő „Le Vertige“, vagy a
„Szerető árnyéka“ című fil-
met, amely 10 remek felvoná-
son át köti le a figyelmet. —
Jacque Catalain a legszebb
francia filmszínész játssza a da-
rab főszerepét. Az 1917 évi
erosz forradalom, Páris és a
Riviera mindain élete szolgál-
nak az érdekes szerelmi re-
gény háttérül. Az előadások
5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Női kabátok

legolcsóbban

Weber, Model-Áruház
Vlahuta (Szent János)-utca 6. sz.

Angol-szövet raktár

Urakat iziással és
elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

A football-labda megoldotta egy régi bűnügy rejtelmét

Londonból jelentik: Egy év-
vel ezelőtt nyomtalanul eltűnt
Márk Sámuel Drew monmouthi
magánzó. A rendőrség minden-
felé kutatta, de nem bírta meg-
találni és csak annyit állapítha-
tott meg róla, hogy alkalmasint
büntettnék esett áldozatul.

Néhány nappal ezelőtt football-
verseny volt a Wye-folyó kö-
zelében.

Az egyik játékos, William

Hudson olyan erősen rugta meg
a labdát, hogy a folyóba repült.
A játékos azonnal utánaszaladt
és belegázolt a folyóba. Már a
kezében volt a labda, amikor

**egy holttestet érin-
tett meg az egyik
lábával**

éppen a fejére lépett.

Kiabálni kezdett azután tár-
sainak, hogy menjenek oda és

segítsenek neki a holttest ki-
húzásában.

Mikor partra került a hulla,
megismerték benne az eltűnt
Mark Sámuel Drewet. Fején
ütés nyoma volt látható.

A rendőrség most már meg-
állapította, hogy csakugyan bűn-
tett történt és újból megkezdte
a nyomozást a tettesek kézre-
kerítésére.

A HÉT PÚPOS TORNYYA

KALANDOS REGÉNY

Irta: JESUS DE ARAGON

Spanyolból fordította: BALOGH BARNA

(36)

— Semmi, megmondtam ugye?
Fel nem foghatom, hol ereszked-
hetnék le a lábunk alatt elterü-
lő alagutba. Ez valószínűen az in-
kvizíció idejéből származó úgyne-
vezett „in pace“ lesz. A Tanács
házában ennél sokkal mélyebb
börtön látható még ma is, amely-
nek senki sem ismeri a bejáratát.
Öt-hat méter mélységben van
egy vasrácsos ablak, többet nem
lehet látni az alagutból. A rette-
gett Törvényszék hóhérai maguk-
kal vitték a bejárat titkát. Megre-
meg az ember, ha azoknak a sze-
rencsétleneknek a zorsára gondol,
akiket ezekbe az ötven méternél
is mélyebb földalatti börtönbe ta-
sítottak! És mégis, ebben a szá-
zadban dühöngött a boszorkány-
ság. Mesélhetnék önnek eseteket,
amikor...

— Kedves tudós barátom, ön
könyörtelen. A világot el nem
szalasztana egyetlen alkalmat,
hogy mélyeséges tudását s ismer-
teit csillogtathassa. Most azonban
sokkal fontosabb dolgunk van: ki
kell szabadítanunk az alattunk le-
vő alagutban sikoltozó szeren-
csétlent.

— Az eszme kitünő. De mikép-
pen segíthetnénk rajta?

— Várjon csak! Miután mi hall-
juk kiáltozását, természetesen ő
is meghallja a mi hangunkat. —
Próbáljuk meg, mit szól hozzá?

Tekintve, hogy Bazilus terve
bámulszatos logikára vallott, a tá-
radhatatlan utazó olyan tüvelésbe
kezdett, mely inkább halálra ré-
míthette, mint megvigasztalta a
szörnyű helyzetben lévő ismeret-
lent.

Néhány pillanat múlva — most
már valamivel nyugodtabban —
újra felszendült a hangja, remél-
ve, hogy valamelyik faon át majd
csak kap összeköttetést.

— Hahó! Segítséget kérő!
Mondja meg a nevét, állapotát, ha
azt akarja, hogy két bátor lovag
segítségére siessen...

Bazilus mosolyogva vette ész-
re, hogy társa Don Quijote stílusát
utánozza, mivel azonban a retorika
e percben éppoly hasznavehe-
tetlennek látszott, mint máskor,
ő maga is átkiáltott a falon: —
Hol van s hogyan juthatnánk
börtönéig?...

— A kut! — kiáltotta az isme-
retlen hang elfulladásra.

— Ejnye... — szólott Bazilus
felfülvélve. — Azt mondja, hogy a
kutban van. Hihetetlen, hiszen az-
óta már rég megfulladt volna.

— Óh, én akadémikus! — kiál-
tott fel az utazó. — Érttem már,
hogy mit akar mondani!

A tudós utazó nagyon gyűlölte
a Tudományos Akadémiákat, va-
lószerűen azért, mert dicsőséges
felfedezése ellenére sohasem vet-
ték fel őt tagjaik közé, s ezt a kö-
zönséges szólásmódot: „Óh, én bo-
lond!“, a Tudós Testület halhatat-
lan tagjaival szemben valóban
sértő és jogtalanul módosított
változatban használta.

— Azt akarja mondani, hogy a
kut, azaz a verem nyílásán át jut-
hatunk el hozzá. Ide figyeljen: e
földalatti alagutak legnagyobb re-
szét szellőztető kutak szelik ke-
resztül-kasul, hogy a túlságosan
hosszu folyosók romlott levegőjét
felfrissítsék. Most csak azt szeret-
ném tudni, milyen mély lehet ez
a kut?

— Alig több egy méternél...
— susogta a föld alól jövő hang.
Siessenek, az Isten szerelméért;
minden pénzt megadok, amit ki-
válnak!

Elindultak, hogy a kutat megke-
ressék s mintegy ötven méterrel
arrább egy fekete nyílásra talál-
tak, melynek sötét kámenyüreg-
höz hasonló folytatása fölöttük tá-
longott a menyezeten. A fáradha-
talan utazó most babizonnyította,
hogy csakugyan kiváló ismeretei
vannak a földalatti kutak terén.
Bevilágítottak a verembe, s meg-
látván a fenekét, gondolkodás nél-
kül leugrottak. A kut jobb és bal
oldalán két akna futott tovább. A
baloldalt választották s öt per-
nyi tapogatódzás után egy szal-
mán fekvő sötét alakra bukkantak,
aki mellett feldől vizeskorsó
s egy ócska cintányér hevert. Öre-
ges, sovány ember volt; ruhát ta-
lán a patkányok tépték ronggyá,
ezek az undok szörnyetegek, ame-
lyek most is rettenthetetlen bará-
taink lábai közt ugrándoztak. De-
rekát hatalmas lánc fogta át, mely
egy falbavert vaskarikára volt
fűzve.

— Istennek hála, hogy meghall-
gatta könyörgésemet! — zohajto-
ta a fogoly boldogan.

— Mi ez? Inkvizíció a XX. szá-
zadban! Uram, az ön helyzete na-
gyon hasonló Poe Edgar „A kut és
az inga“ című, hátborzongat elbe-
szélésének hőséhez. Szereti ezt az
író, uram?

A bilincsbe vert férfi meglep-
ten nézett reá s arcának minden
vonásán meglátszott, hogy ezt a
pillanatot egyáltalában nem tart-

ja alkalmasnak irodalmi vitatko-
zásokra.

— Lássuk csak: hogyan szaba-
dithatnánk meg láncaitól e sze-
rencsétlen embert?

— Az Isten szerelméért! Vigye-
nek el innen, mielőtt azok a ször-
nyetegek visszatérnek!

Az utazó, lelkiismeretes vizsgá-
lódás után, felkiáltott:

— Lehetetlen! A bilincsek tris-
sen vannak kovácsolva; feszítő
szerszám kellene hozzá.

A fogoly arca halálsápadra
vált.

(Folyt. köv.)

Apolló-mozgó

vasárnap d. e. 11 órakor

szenzációs kettős matiné-
műsor. — Vetítésre kerül

Kinai kaland

Pola Negrivel és

Ördög bibliája

Nitta Naldival, a Tíz Parancsolat
főszereplőjével
10 teljes helyőrárt

E. Faber, New-York

„Dan Dyke“

ironja

világmárka!!

Romániai vezérképviselőt
és lerakats

SOMOGYI ÁKOS, ORADEA
Aradului 27.

HYGIEA

orvosi
műszertár

Saját készítményű sörv-
és haszkötők, művegta-
tagok stb. Gummiharis-
nyák és betegápolási
cikkék

Leitner Lajos

Nicolae Iorga 13. sz.

Február

12-én

Karinthy*Frígyes szerzői estje**Nagyváradon*A kiváló író komoly
és vidám új írásait
ismertetiA szünetek között két vidám
Karinthy-tréfát mutatnak beJegyek a
Hegedűs Hirlaplrodában**Benedek Dávid
meghalt**

Nagyvárad egyik régi, tekintélyes polgára költözött el ismét az élők sorából: Benedek Dávid kereskedő ma éjjel hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Az elhunyt Benedek Dávid egyik jelentős alakja volt Nagyvárad közgazdasági életének. Marhakereskedelemmel foglalkozott és az egész környék állatexportját ő irányította.

A város társadalmi életében mindenki ismerte és szerette a szimpatikus öreg urat, aki 76 éves korában hunyt el. Kiterjedt rokonság gyászolja.

Temetése ma délután fél hat órakor lesz.

**Bar
a Marsban**

Nagyvárad bálozó közönsége fokozott érdeklődéssel várja az újr. Fiuárvaház és Aggok-háza február 5-iki bálját. A vezetőség nemcsak arra törekszik, hogy a jótékonykodás nemes céljára egybegyűjtse Nagyvárad előkelő társadalmát, hanem olyan pompás szórakozást is akar nyújtani, ami vonzóvá fogja tenni ezt a táncestélyt még annak is, aki eddig nem is hódolt a táncszendvedélynek.

A közönség szórakoztatásáról pompás műsor gondoskodik, amelynek kiemelkedő száma: Bar a Marsban, egy 1 felvonásos revü, amelyet R. P.-né írt. A revü zenéjét Kertész Vi mos szerezte, míg a táncszámokat Analfy Margit tanította be.

A revü keretében fellépnek: Stoll Béla Kálmán György, Waldmann Emil, Radó Magda, Feldmann Sári, Kertész Klári, Nemes Böske, Bürger Olga, Rác Nusi, Schulhof Erzsike, Radó Zsuzsika, Stolz Aranka, Robicsék Klára, Vadász Licike, Fried Baba, Székely Annus, Stolz Aranka, Nemes Nusi, Leichtmann Nelly, Kálmán Zsuzsika, Karczag Sárika. A prólógót Sebestyén Lili mondja el. Az estély pontban fél 10 órakor kezdődik.

A jövő hét szenzációja Molnár Ferenc „Játék a kastélyban” című új darabja.

A bankcsalók ügye a rendőrségen

Közel száz panasz-jegyzőkönyvet vettek fel eddig — Nagyobb a kár, mint gondolták — Megindulnak az égyezkedési tárgyalások

A Nagyvárad Estilap pattantotta ki azt a szövevényes bűnügyet, amelynek középpontjában a Hermes Hitelszövetkezet, és annak igazgatója Schweitzer János áll. A törpebank igazgatója egyelőre a zsidókórházban van ápolás alatt és Borodi György komiszárus, aki az egész nyomozást vezeti, eddig még ki sem tudta hallgatni. Schweitzer betegsége természetesen megnehezíti a nyomozást végző rendőrhatalóság munkáját, amely egyelőre csupán arra irányulhat, hogy kik és milyen összeggel vannak érdekelve a Hermes összeomlásában? Nem állapíthatta meg természetesen a rendőri nyomozás azt sem, hogy a hiszékeny emberek által befizetett hatalmas összeg hogy és mire fogyott el. Az bizonyos, hogy Schweitzer nem élt valami nagylábon és mindenki szolid embernek ismerte. Akik pedig családi viszonyait is ismerik, egész biztosra veszik, hogy szülei minden áldozatot meghoznak érte.

Jelentkeznek a károsultak

Az Estilap cikkének megjelenése után a kis vagyongajukat elvesztő szegény, kétségbeesett emberek egymásután jelennek meg a rendőrségen és teszik meg panaszukat a Hermes Szövetkezet ellen. Borodi György csaknem minden embere mozgósítva van, de így is alig győzik a munkát. Már több mint ötven jegyzőkönyv van készen és különösen azok sietnek a feljelentés megtételével, akik nagyobb összeget raktak be a holdban lévő pénzintézetbe.

A rendőrség 4-500 följelentésre számít, mert körülbelül ennyi azoknak a kisembereknek a száma, akik kétezer leinél nagyobb összeget veszítettek.

Az első panaszt Jáva Gábor vasmunkás tette. Apránként 3220 leit helyezett el a Hermesnél.

A károsultak névsora, akik kétezer leinél magasabb összeggel vannak érdekelve és följelentést tettek, a következők:

Pál József 3090.—
Fekete Mária 3900.—
Fehér Etelka 5600.—
Rosenfeld Lajos 5000.—
Korn Árpád 2260.—
Bittenbinder János 12.000.—
Hersch Aranka 3060.—
Weinberger Simonné 2230.—
Klell Jakab 3000.—
Szöke Gergely 2200.—
Ginza Vasilie 9000.—
Tató József 3210.—
Klein Mór 1528.—
Csordás Mihály 2280.—
Pintye Imre 3000.—
Kovács János 7200.—
Szabó Irén 2600.—
Weisz Jenő 6400.—
Korcsmáros István 21.540.— lei.

Aki még a múlt héten is fizetett.

A legnagyobb károsult az eddigi följelentések szerint kétségtelenül Korcsmáros István. Eppen ott vagyunk a rendőrségen, amikor az egész vagyongaját elvesztő egyszerű munkásember megteszi panaszát. A Derby-cipőgyár vil-

lanszerelője kisfiát is magával hozta. A gyerek nevén is volt egy könyv és a kisfiu okos szemével tekint széjjel a lázasan dolgozó embereken:

— 924 áprilisában váltott a feleségem két könyvet — mondja Korcsmáros — a kis Anna lányom részére. Az egyik könyvbe száz, a másikba ötven leit fizettünk be hetenként. Az asszony rábeszélésére aztán István fiamnak szintén egy száz leies könyvet váltottunk, míg a legkisebb Imre fiam egy heti husz leies könyvecskét kapott.

— Én nem nagyon bíztam az egészben és a múlt héten, amikor a Hermes Dayka nevű pénzbeszedője megjelent nálam, meg is kérdeztem tőle, hogy nem lesz-e baj ezzel a bankkal?

— Ne hagyja magát ugratni — válaszolta aggodalmamra Dajka — irigyek az emberek.

Ma délből aztán nem csekély megrémülésemre olvastam az Estilapban, hogy mindenünk elveszett.

A munkától kérges, becsületes

munkáskéz megremeg egy percre, amikor a jegyzőkönyvet aláírta vele.

Korcsmároshoz hasonló kisemberek a többi károsultak is, akik a gyomruktól, a családjuktól vontak meg mindent, hogy egy pár leit összekuporgassanak.

Mit mond a pénzbeszedő?

A Hermes Hitelszövetkezet alkalmazottai közül egyedül Dajka Sándor inkasszánt hallgatták ki a rendőrségen.

A manipulációról persze nem tud semmit sem. Neki megbízása csupán odáig terjedt, hogy hétről-hétre felkeresse az ügyfeleket, akikről fölvette az esedékes részleteket, amikkel Schweitzer Jánosnak pontosan el is számolt.

Ma délelőttre idézte be Borodi komiszárus Schreiber Lajost, a Hermes volt pénztárosát és könyvelőjét. Schreiber vallomása rendkívül fontos és a rendőrség úgy sejt, hogy világosságot fog sikerülni deríteni az ügy homályban lévő összes részeire.

Egyre szaporodnak a feljelentők**A rendőri vizsgálat újabb eredményei**

A Hermes szövetkezet ügyében tovább tart a rendőri nyomozás. Schweitzer János igazgató és a vele együtt működő Dajka Sándor pénzbeszedő ellen, akinek a szerepe egyre komplikálódik ebben a csunya bűnügyben.

A rendőrség folyosóján tömegesen állnak a károsultak, 40-50 ember várja, hogy sor kerüljön rájuk és panaszt tegyenek Hermesek ellen, akik husz és harminc leienként összegyűjtött kis nehéz pénzecskejüket könnyelműen elherdálták. Hogy tulajdonképpen hova lettek a piculásba helyezett pénzek, még nem lehet tudni, mert

Schweitzer János, a Lórház orvosainak kijelentése szerint nagyfokú tüdővérzés miatt még mindig nincs fihallgatható állapotban.

Ma délelőtt 10 óráig a következő újabb panaszosok neveit vették fel: Herman Dávid 960 lei, Szodorai Sándorné 2010 lei, özv. idős Szodorai Sándorné 2260 lei, Selli Imréné 1880 lei, Andel Józsefné 1700 lei, Andel Emil 180 lei, Novák Frigyes Juci leánya 940 lei követelést jelentett be. A

folyosóra is kihangzik egy kis 14 éves borbély tanuló, Klein Imre kétségbeesett zokogása, aki 1600 leit siratja:

— Egy leienként spóroltam meg a borraivalból az 1600 leit,

— sirja Klein Imre, nem ettem, hogy cipőt és inget vehessek magamnak, most mi lesz a pénzemmel?...

A kis gyereket alig lehet megvigasztalni, hogy pénzéhez valószínűleg hozzájut. Hozzájut ő is és a többi károsultak is, mert

Marosvásárhelyről már megérkezett Schweitzer Adolf kávé,

a nagyváradai kávéegyesület volt elnöke, aki minden valószínűség szerint kifogja fizetni a károsultakat.

A Hermes bank vezetőinek jóhiszeműségét mindenestre erősen kétségessé teszi az a tény, hogy több betéttestől bizonyos ürügyekkel elszedték a könyvecskéjüket, és így

vannak károsultak, akiknek a betétjüket igazoló könyv sincs a birtokukban.

Február hó

Vas.	Hétfő	Kedd	Szerda	Csüt.	Péntek	Szomb.
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

Karinthy-est 12-én**Bartók Béla** zongoraművész
19-én**Bazilidesz Mária**
aria és dalestély 23-án

Színház

Heti műsor

Péntek este 8 órakor: 1. Simfonikus hangverseny. 2. Amikor a gyermek az igazat megtudja. Bemutató előadás. (51.) B bérlet.

Szombaton délután fél 4 órakor: Drága kicsi Buksi, mérsékelt helyárral. (52.)

Szombat este: 1. Simfonikus hangverseny. 2. Amikor a gyermek az igazat megtudja. C bérlet. (53.)

Vasárnap délután fél 3-kor: Dolly, mérsékelt helyárral. (54)

Vasárnap délután 5 órakor: Noszthy fiu esete Tóth Marival, mérsékelt helyárral. (55.)

Vasárnap este fél 9 órakor: Farsangi fehér kabaré a Vigadó mozgóban. Beregi László vendégfelléptével.

Vasárnap este háromnegyed 11 órakor: Farsangi fehér kabaré a Vigadó mozgóban. Beregi László vendégfelléptével.

A világ szája

A színpadon mindenki a helyén van. A második felvonás nagyjelenetét próbálják. Pattogó dialógus az anya (H. Körössy Juci) és a leány (Zahler Erzs) között. A szerző, Paukerow Leonard érdekes problémát állít a néző elé. Az anya és gyermek harcát ugyanazért a férfiert. A világ szája, amely csak suttogni, gyanúsítani tud, a leány füleig juttatja a pletykát: az ő férje az anya szeretője. Drámai erővel tör ki a kontraszt a két nő közt, amely végül a legszembetűnőbb érzés a szülői, gyermeki szeretet megsemmisülésével végződik.

Az érdekes, mindvégig izgalmas színdarab bemutatója ma este lesz a színházban. Négy mélységesen, szép, komoly jeleneten keresztül a legizgalmasabb párharc folyik az anya és leánya közt és a szereplő színészek annyi életet, színt visznek a darabba, hogy a cselekmény teljesen lebilincseli a nézőt.

Előadás előtt a filharmonikus zenekar játszik.

Felhívás a bérlethez. A színház igazgatósága felkéri a t. bérlethez, hogy a már esedékessé vált bérleti összegeket a színház titkári hivatalában del előtt 10—1-ig és délután 4—6 óráig befizetni szíveskedjenek.

A filharmonikusok hangversenye a színházban. Péntek és szombat este a Paukerow újdonság előtt a nagyváradai filharmoniai társaság tagjai által kiegészített színházi zenekar egy Mozart szimfoniát fog előadni a színpadon. A zenekart Vornácska József, a filharmonikusok kiváló dirigense vezeti.

Vasárnap farsangi kabarék a Vigadóban: este fél 9 órakor fehér, este háromnegyed 11 órakor pedig piros műsorral. A társulat tagjain kívül fellép a kabarékon Beregi László ismert kabarészínész is.

Hejman szinkör

Péntek: Modern Dubarry. 5, 7 és 9 órakor.

Szombat: Modern Dubarry 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap délelőtt: Matiné. A cigány, Huszár László énekel.

Mi újság?

24 óra váradai árfolyamai

	német				francia	
	-es nyit. után		-es zár. után		nyit. előtt	
Pengő	32:10	31:85	32:10	31:85	32:10	31:85
Dollár	182:50	181:50	182:50	181:50	182:50	181:50
Cseh korona	5:45	5:40	5:45	5:40	5:45	5:40
Svájci frank	35:35	35:20	35:35	35:20	35:35	35:20
Oszták shilling	25:85	25:65	25:85	25:65	25:85	25:65
Francia frank	7:20	7:10	7:20	7:10	7:20	7:10
Angol font	890:—	885:—	890:—	885:—	890:—	885:—
Olasz lira	7:90	7:85	7:90	7:85	7:90	7:85

* **Bukarestbe fontos leveleket és egyebeket 48 óra alatt intéz el a Hegedüs Hirlapiroda.**

* **Új okmánybélyegek.** A pénzügyigazgatóság hirdményben közli, hogy az egész országban forgalomba helyezték az új okmánybélyegeket (timbru fiscal). A bélyeg fején a „Romania” felírást viseli, alatta van Őfelsége Ferdinánd király képe, alatta a bélyeg értéke és mellette a „Leu” vagy „Lei” betűkkel kiírva. Legalul ez a két szó: „Timbru fiscal”. Az 1 leies bélyeg színe kávébarna, világoskék a 2 leies, sötétkék a 3 leies, vörös az 5 leies, narancsszínű a 10 leies, világos-zöld a 20 leies és olaj-zöld a 30 leies. Az 50 leies bélyeg lilaszínű. A jelenlegi bélyegek 1927 április 1-éig maradnak forgalomban, de a monopolhivatalokban július 1-ig becsereik újakkal a bélyegeket.

Megjött a párisi Macska a Modern Dubarry

* **A NYOMDASZOK FARSANGI TÁNCMULATSÁGA** iránt, amely a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben lesz megrendezve, határtalan nagy érdeklődés mutatkozik a közönség minden rétegében, ami természetesen is, hiszen nyomdászaink a múltban a legjobb farsangi bálokat rendezték és kiváló figyelemmel gondoskodtak a közönség kellemes szórakozásáról. A február 12-iki farsangi bál sem marad a régiék mögött a városban. Pompás kis műsor vezeti be a Carneval-estét és nagyszerű zenekar, olcsó belépődíj, jutányos vendéglői kiszolgálás mellett kiváló virradatig táncolhat és szórakozhat a közönség.

Megjött a párisi Macska a Modern Dubarry

* **Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak** február 6-án d. e. 11 órakor tartják rendes évi közgyűlésüket a Munkás Otthon nagytermében. Az alkalmazottakat érintő aktuális kérdésekben fontos határozatok lesznek, azért minden alkalmazott saját érdeke a megjelenés, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e az egyesületnek, vagy nem.

* **Vízumok árai: Magyar 650 L. Cseh 590 L. Osztrák 840, Olasz 740, Francia 840. Jugoszláv 900, Német 1250 a Hegedüs Hirlapirodában.**

Megjött a párisi Macska a Modern Dubarry

* **A beszélő majom.** Vasárnap este 9 órakor mutatja be a bukaresti Nemzeti Színház egy staggionéja Fauchois René híres darabját. **A beszélő majom** című 3 felvonásos vígjátékot. A címszerepet I. Mortun, a kiváló színész játssza, akinek ez az alakítása nemcsak Bukarestben, de Párisban is szenzációs sikert aratott. A ritka érdekességű előadás jegyeit a Vanga-féle színházi ügynökség árusítja.

* **Adorján Pál: 150 Rádiókapcsolás.** Ily cím alatt jelent meg az első magyar könyv, amely a rádió amatőr és kutató részére legfontosabb speciális kérdést, a felvevő-technikát tárgyalja. Adorján Pál, a kiváló rádiomérnök nemzeti és angol tanulmányútján sokszáz kapcsolással ismerkedett meg és azok közül választotta ki a legjobbakat. A 150 legjobbnak talált felvevőkészülék, azok kapcsolásait, előnyeit, hátrányait ismerteti, s így a kísérletező amatőrnek hatalmas összehasonlító anyagot ad, annak pedig, aki most akarja első gépét megépíteni, megmutatja az útát a körülményeihez képest legjobb készülék kiválasztására. Adorján Pál kiváló könyvében, mely uttóro a magyar szakirodalomban, minden kapcsolást világos rajz kísért. A könyv az Athenaeum kiadása, ára 4.60 pengő.

* **Akik a február 6-iki Kath. bálra tévedésből meghívót nem kaptak, — de arra igényt tartanak — szíveskedjenek a „Népszövetségi Hitelszövetkezetbe” befáradni, ahol szíves készséggel állnak rendelkezésükre. Jegyeket szombat estig a „Hangya” fűtcai üzletében, vasárnap délelőtt és délután a Népszövetségi Hitelintézetben (Kath. Kör) lehet kapni.**

EDELMANN HÉDI
női divatszalonja Rimandóczy-utca 12.

„DAMA”

Legújabb modellek szerint készült elegáns estélyi és utcai ruhákat

Bartók Béla

a modern zene európai reprezentánsa, zeneszerző

egyedlén estélye

19-ikén szombati este

Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában

* **A jövő hét szenzációs Molnár Ferenc „Játék a kasszinyban” című új darabja.**

* **A Baranyai—Chirvai koncert.** Folyó hó 10-én csütörtök este 8 órai kezdettel lesz megartva a Kath. Körben. Az eredeti 12-ik dátumot a művészpár vidéki turnéjában beállott változás miatt kénytelen volt pár nappal előbbre tenni. Az itt bemutatott műsor a két kitűnő művész meglátogatja az ország minden arra méltó nagyobb városát. Még e hó folyamán Bukarest, Jassi, Ploesti, Constanza, továbbá Brassó, Nagyszeben, Temesvár, Arad, Kolozsvár stb. Jegyek előre válthatók a Hangya-szövetkezet Ferdinánd király (Károlyi) uti üzletében és a Vanga könyvkereskedésben.

* **A Kath. Kör kulturdélutánja.** A nagy világmozgató és társadalmakat formáló probléma kerül előadásra a Kath. Kör február 4-iki kulturdélutánján dr. Lestyán Endre váradújvárosi pápai prelátus plebánosnak „A szociális nevelés alapfeladatairól” szóló előadásában. A társadalmi mozgalmak alapos ismerőjének és a tapasztalt lelkipásztornak szava fog felcsendülni abban az előadásban, amelyben hallgatósága ereje foglaltatni a világsszerte egymással küzdő szélsőséges marxista és konzervatív, társadalmat fentartó keresztény nevelés alapirányait, amelyeknek győzelemre jutását függ a társadalom további bomlása vagy megújodása és megerősödése. Előadás előtt Mooskorny Gabriella, a Fischer zeneiskola jeles növendéke adja elő zongorán Chopin Cismóli Impromptu utána pedig Harsányi Annus, a Patzko zeneiskola széphangu növendéke éneklő Löwe: „Nem látta senki” és Abt.: „Kakuk” c. dalait. Az előadáson valláskülönbőség nélkül mindenki részt vehet. A terem fűtve van. Belépő díj nincs, önkéntes adományokat köszönettel fogad a rendezőség. Kezdeté este fél 7 órakor.

* **Vízum, gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában. — Telefon 458.**

Az új: Ha majd régebb ismerősök leszünk, meg fogja engadni, hogy a keresztneven szólítsam? A leány: S ha még jobb ismerősem, még mélyem, hogy engem is az önzetékneven fognak hívni...

Nézd meg az anyját, vedd el a lányát

Néhány szó a mai bemutatóról

Ma este mutatják be a színházban Paukerow Leonardnak, a kiváló román újságírónak „Amikor a gyermek az igazat megtudja” című drámáját. A szindarab témájának különös pikantériája, hogy a román író egy ismert magyar közmondást duzzasztott izgalmas drámai cselekménnyé, anélkül, hogy a közmondásról tudott volna. Paukerow szindarabjának a szízsége: Nézd meg az anyját, vedd el a lányát. A ma délelőtti próbában minden tragikum mélységével és lélekbe markoló igazságával, minden finom frivol attitűdjével pergett le előttünk. Előrelátható a pompás színpadi műnek nagy sikere.

Letartóztatták

Tripa Juliskát

a merénylő szerelmest

A vasárnap éjszakai ürögdi szerelmi tragédia szomorú hősnőjét, Tripa Juliskát dr. Sovrea Valér vezetőügyész tegnap délután maga elé idéztette és kihirdette előtte az előzetes letartóztatási végzést.

Mitescu vizsgálóbíró jóváhagyta a letartóztatást elrendelő végzést és ma már a vádтанács elé került a szerencsétlen nő ügye, ahol dr. Bledea László látja el a védői tiszteletét.

A vádтанács megerősítette a vizsgálati fogságot.

Egyébként tegnap délután boncolta fel a kórház halottas kamrájában Horgui Jánost, dr. Gerő Sándor törvényszéki orvosszakértő. A boncolás megállapította, hogy a gyilkos golyó a szerencsétlen embernek mindkét kezén keresztül áthatott, szétrombolta a tüdejét és a hátán jött ki.

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 285.—

BERLIN 12325 PARIS 204650
NEW-YORK 520 PRAGA 153950
LONDON — B. PEST 90 90
BECS 7330 MILANO 2225—

— Az Újvárosi Ref. énekhar február 5-én, szombat este 8 órai kezdettel az Iparos Kör Mosoiu tábornok (Kert)-utca 4. összes termeiben táncdal egybekötött műsoros teaestélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja az énekhar vezetősége.

Női szabók
figyelmébe!

**Costumes
Manteaux**

tavaszi száma megérkezett
a Hegedűs Hirlapíróhába.

Ara: 160. — lei.

Tóth Elek háromszor elájult a Pirandello tegnapi előadásán

A művész hősi küzdelme a spanyollal, 3 felvonáson keresztül

Az első felvonásnak csak a közepe táján vett észre a közönség valamit, holott Tóth Elek, aki 39 fokos lázzal kelt fel az ágyból, hogy eljátsza Pirandello szerepét, már a függöny mögött elájult egyszer a színpadon. A kollégák csak nehezen térítették magához és megkezdődött Tóth Elek hősi küzdelme a spanyollal 3 hosszú felvonáson keresztül.

A darab nehéz atmoszférájában, amelyben a való játék a csalóka valósággal füszeres, csak az árulta el a súlyos beteg Tóth Elek, hogy melle zihált, beszéde többször elakadt. De igen sokan, a nézők többsége még mindig nem vett észre semmit. Pedig Tóth Elek ilyen szavakat kezdett szólni szerepébe:

— Adjon fiam egy széket csak,

hadd üljek le hamar.

A színpad a kifordított színpadakat ábrázolja és a diszletmunkást játszó segédszínész szafadt a székért, hogy segítsen az ingadozó Tóth Eleken, akinek hirtelen az asztalba kellett kapaszkodnia. Csak tovább tudjon menni az előadás, ez volt mindenki félő gondolata a színpadon, amikor az első felvonás után leereszkedett a függöny.

A második részt egész a felvonás végéig vitte kitarással Tóth Elek, s amikor a közfűggöny összeszemegette a darab a drapériák előtt megy tovább Tóth Elek egyszerre csak ráhullott Kovács Imrere, aki átkarolva, behúzta a függöny mögé. Egy kis szünet állott be, a közönség, amelyet úgy is megzavart maga a darab, ekkor

kezde kapiskálni, hogy valami történhetett és ezt a fájdalmas, kétségbeesztő végjelenséget, amikor a színész pulzusa már kilencvenötöt ver nem a zseniális olasz írta meg...

A szünet alatt Tóth Elek orvosi segédlettel egy kicsit ismét összeszedte magát, aztán folyt tovább az előadás.

Botorkálva, betegesen, mindenütt támaszt keresve és bátor erőfeszítéssel elérkezett az utolsó jelenéshez. S az utolsó két-három perc már sehogysem ment tovább. Amikor a függöny előtt az igazgató elmondaná az előadás moréliját, megcsuklott Tóth Elek, pár szót kiereszkedett még magából s a teljesen kimerült, nagy beteg színészt hátravonták kollégái és a vasfüggöny leszállt.

Sulyosan megadóztatják a táncolókat

Az adó 2—5000 lei — óránként

A maga nemében egészen páratlan belügyminiszeri rendelet érkezett tegnap a városhoz, amely bizonyára véget fog vetni a nagyváradi fiatalság táncoló jókedvének:

megadóztatják a táncot,

még pedig sokkal sulyosabban, mint a bankokat vagy a millomosok munkanélküli jövedelmét.

Ettől a pillanattól kezdve megszűntek a táncok. Csak nagy jövedelmű ember engedheti meg magának ezentul azt a luxust, hogy egy charlestont táncoljon, vagy bálba járjon. A taksák olyan magasak, hogy azokat Nagyváradon egyetlen tánchelyiség, lokál, sőt egyetlen jótékony egyesület sem fogja tudni megfizetni.

A famózus belügyminiszeri

rendelet száma 2094. és a tánc megadóztatását már január 31-től lépteti életbe. A rendeletet a polgármesteri hivatalhoz intézte a miniszter és szóról-szóra a következőképpen intézkedik:

1. az összes nyilvános helyiségekben a tánc után taxa fizetendő.

2. Nyilvános helyiségek alatt kizárólag varieték, éttermek, kávéházak, bodegák, klubok értendők és minden olyan helyiség, ahol bálak, estélyek és műsoros előadások rendeztetnek. A tánciskola is nyilvános helyiség kategóriába sorolandó.

3. A taksákat a terem tulajdonos tartozik megfizetni, akkor, amikor egyedül használja a termet illetve, amikor a mulatságot ő

rendezi. Ha mások bérlik ki a termet magánosok vagy társaságok, akkor a bérlektől fogja az illetékeket behajtani.

4. A taksák inkasszállásával a pénzügyigazgató és a városi adóhivatalok vannak megbízva.

5. A fizetendő taksák a következők: Délután 4 órától este 9 óráig óránként 2000 lei. Amennyiben a terembe külön beépőjeggyel lehet csak bemenni, akkor a taksá kétszeresére emelkedik, tehát óránként 4000 lei.

Este 10—12-ig, óránként 3000 lei.

Éjfél után, óránként 5000 lei.

Mindenesetben, ha belépőjegyek vannak kiadva, a taksák kétszerese fizetendő.

6. Varieté, színházakra nézve is kötelező a taksák fizetése, ha a programmon kívül táncolnak is és pedig akár a tagok, akár a közönség.

7. A taksák fizetése alól semmiféle címen semmiféle felmentést nem adhat.

8. A beinkasszált taksákat a vármegyei prefekturának kell beszedni.

Ezek után tessék táncolni, akiknek még kedve van.

A román állam tulajdonává lettek a magyar ipar pártolására adott gépek

Váradon már mind magántulajdonba ment át

Pár nap előtt a váradi Kereskedelmi és Iparkamara felhívást adott közzé, amelyben jelentkezésre szólítja fel azokat az iparosokat, akik a magyar kormánytól — annak idején — az iparpártolási törvény alapján gépeket kaptak állami segélyképen.

A felhívással egyidejűleg Erdély többi kamarái is hasonló felhívásokat tettek közzé, s ezzel kapcsolatosan egyik erdélyi lap azt a riasztó hírt közölte, hogy az állami gépsegélyek ügye revízió alá kerül, miután a román állam — mint a magyar állam jogutóda — a békeszerződés alapján tulajdonjogot formál a magyar állam által adományozott gépekre.

A magyar állam iparpártolási akciója körülbelül husz év előtt — a híres tulipánmozgalom idején — indult meg, de a

koalíció bukásával lassanként elorvadt, a háboru előtti években már alig tudott valaki iparpártolásra...

A kamara felhívásával kapcsolatosan felkerestük a váradi kamara főtitkárát, dr. Papp Jánost, aki kijelentette előttünk, hogy bár az iparpártolási segélyképen adott gépek valóban a román állam tulajdonába mentek át, ennek semmi gyakorlati jelentősége a váradi kamara területén nincs, mert

itt nincsenek olyan gépek, amelyek ez alá az intézkedés alá esnének.

Körülbelül husz év előtt kapott ugyan néhány kisebb üzem valami gépeket, de ezek a gépek az adományozási okirat szerint tíz év múltán az illető üzemek tulajdonává váltak s talán már el is nyűttek azok...

Az Állatbizományi és Szállítványozási Iroda Igazgatósága és Tisztviselő Kara őszinte fájdalommal közli alapító tagjának

Benedek Dávid
marhakereskedő urnak

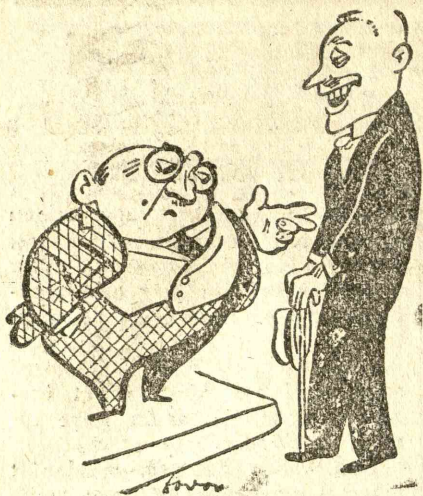
folyo hó 4-én hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát.

A megboldogult élete, puritán egyénisége, becsületessége igaz példát mutat mindnyájunk számára.

Emlékét soha el nem muló kegyelettel őrizzük!

Nyugodjék békében!

Állatbizományi és Szállítványozási Iroda Igazgatósága és Tisztviselő Kara.

A könyvelő hajlongva járul a főnök elé:

— Főnök ur, kérek három napi szabadságot, meg akarok nő-sülni.

— Most nincs szabadság, rengeteg dolog van az üzletben — feleli a főnök.

— Köszönöm, főnök ur! Igazán hálás vagyok.

SPORT

○ A harmadik pontszerző vívóverseny f. hó 11-én, pénteken d. u. réi 7 órakor lesz megtartva. A Bihorui és Egyetértés sportklub vívói és a Nagyváradai Sport Egylet teljes vívógárdája vesz részt a versenyen, melyet a helybeli sportszövetség vívóelosztálya rendez. A verseny nyilvános, érdeklődőket szívesen látnak.

* Álarcos bált rendez az NSE. Az ezidei NSE bál megbeszélésére a napokban tartotta gyűlését a Nagyváradai Sport Egylet társadalmi szakosztálya. A megbeszélés eredménye az, hogy a tavalyi példátlan sikeres álarcosbál hatására alatt és az általános óhajnak engedve a Nagyváradai Sport Egylet ez idén is álarcos bált rendez. Farsang utolsó szombatján, február 26-án a Kereskedelmi Csarnok termeiben lesz a bál megtartva, melyen a hölgyek vagy jelmezben vagy estélyi ruhában, de ez utóbbi esetben, dominó vagy kalikkóval és mindenképpen álarccal jelennek meg. A férfiak is vagy jelmezben vagy estélyi ruhában tetszés szerint álarccal és dominóval vagy anélkül lesznek. — A bál természetesen a legszigorúbban zárkórú lesz, csak meghívó felmutatása ellenében lehet bejutni s az álarcosokat egy külön bizottság fogja igazoltatni. A bál sikere érdekében a NSE. elnökségével az élén 50 tagú vigalmibizottság és 200 tagú rendezőség fáradozik, de egyébként is minden jel arra mutat, hogy mint már 4 év óta mindig ez idén is az NSE bál lesz a szezon legdisztíngáltabb, legnívósabb bálja.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 X Sok pénzt meg akarít, ha X
 X fűszer- és csemege-áruit X
 X Andru-cégnél X
 X vásárolja be L. C. Brătianu X
 X (Szaniszló) utca 1. 2919-2 X
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jezésére külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

KEDVES Alice! Bár az orrát méltóztatik lógatni, nem mulasztom el, hogy ne küldjem sok jó kívánságomat. Néninek sok csók. Bácsinak és „Gyerekeknek” szív. üdvözet. Magát természetesen csókolom. Vasárnap üdvözlétemet teszem. 526

B. E. Vasárnap délután ötkor cukrászdába, pontos legyél. Pista. 627

LAKÁS

DISZTINGVALI urneany, bútorozott különszobát fürdőszoba használttal, ebéd és reggilevel keres, csakis Mária királyné (Bémer) tér közvetlen közelében. Címeket a Hegedüs hirdlapirodába kér leadni. 637

TÖBB csinos egy ágyas bútorozott szoba, központban azonnali fűtés, világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál. 438

MÉSZAROSNAK, hentesnek, alkalmas főúti üzlethelyiséget előnyösen kiadok. Címem kiadóban. 456

ELEGANSAN bútorozott szoba kiadó. Cim a Hegedüs hirdlapirodában.

ALKALMAZÁS

HOSSZU bizonyítvánnyal felveszek jól főző mindenest február 15-re. Jelentkezhet délután 4 óráig, Moldova (Kálvária) utca 20. sz. alatt Faragónál.

NÉMET, román nyelvtudással intelligens gyermekszerező kisasszony 1—2 gyermekhez ajánlkozik. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 53. Csonkáné. 639

ÜGYES fodrászsegéd azonnal felvétetik. Kiss. Lajos, Lévai-palota. 654

ÉVES bizonyítvánnyal perfect szobalány uri házhoz azonnali állást keres. Jorga Miklós (Zöldfa) utca 1. ház mesternél. 655

PERFECT magyar, német gyors és gépirónó elsejére állást keres. Cim Hegedüs hirdlapirodában. 616

MAGYAR, német gyorsírást olcsón tanítok. Cim a Hegedüs hirdlapirodában. 617

ÉRETTSÉGIZETT fiatal gyakornok, ki gép- és gyorsírást tud, felvétetik. „Fairoda” jeligére a Hegedüs hirdlapirodába. 653

ELSŐRANGU himzönök jelentkeznek Berlin Előnyomdába, Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 1. Ugyanott ügyes tanuló lány felvétetik. 650

NÉMET, olasz, francia kisasszony nevelőnői állást keres. Hotel Metropol 22. 651

KÖTÖTTARUBAN magánilek látogatására helyi képviselőt keresünk. Cim a kiadóban. 649

INTELLIGENS német kisasszony állást keres, nappalra gyermekekhez. Berthelot tábornok (Sal Ferenc) utca 13. 648

KÖNYVELŐT, gyakorlott folyószámlavezetőt keresünk azonnali belépésre. Moskovits Ipartelepek. 656

EGY ügyes mindenest leány felvétetik. Csillag, Tace Jonescu (Körös) utca 44. 646

ADÁS-VÉTEL

HIM doberman megvételre keresek. Cim Hegedüs hirdlapirodában. 642

MEGVÉTELRE keresek egy fiókos stelázsit és puldót. Friedrich Testvérek, Cele Trei Crisuri (Torna) utca 1. 638

FORD személyautó, kitűnő állapotban, teljesen üzemképes, eladó. Tinca (Tanke) Str. Reg. Ferdinand 33. 530

NAGYMENNYISÉGÜ akácia azonnal eladó. Nagy Lajos, Érseklind. 632

WERTHEIM kasszát, jókarban 1—2-ös keresek megvételre. Cím kiadóban.

SZEGEDI halászlé csak valódi édes, nemes szegedi paprikával érhető el. Kapható Aszódinál. Sas palota. 592

TRIESZTI kávévásár Aszódinál, Saspalota. 1 kiló finom Cuba kávé lei 148, 1 kiló gyöngykávé 180, Franc kávé olcsóbb, pörkölt 1 kiló kávé 150 lei. 591

SANTERRA Biborost Erdős Renétől megvételre keresem. — Cim Hegedüs hirdlapirodában. 652

KÜLÖNFÉLÉK

KEZEMUNKÁZIK Ön? Nézze meg a Tünderujaxat, rengeteg ötletet, mintát kap 70 lejért. Kaphatók a Hegedüs hirdlapirodában. 357

FEHÉRNEMÜ varrónő ajánlkozik. Címét „Varrónő” jeligére a Hegedüs hirdlapirodába kér. 522

Regimentul 33 artilerie

Pentru aprovizionarea cu carne de vită pe anul 1927, în cantitate aproximativă 6—8000 kgr. lunar, va ține licitație în conformitate cu legea contabilă aței publice în ziua de 15 februarie 1927 ora 11 în cazarmă regimentului conorm cu caiul de sarcin.

Doritori se pot prezenta cu oferte închise și garanția necesară de 10% din oferte, în ziua și ora indicată.

Comandantul Reg. 33 Artilerie 3413 Color el IVAȘCU.

Vizumot
 Telefon **utlevélre**
 458 a Hegedüs
 Hirdlapirodába kér/en

Román előfizetők figyelmébe!

UJ ROMÁN KÖNYVEK A HEGEDÜS KÖNYVTÁRBAN

Adam Joan: Ratacire 176
 Cazimir Otilia: Futuri de noapte 176
 Loti Pierre: Doamna Cri-zantema 176
 Loti Pierre: Az Yadé 176
 Sadoveanu M.: Mormantul unni copil 176
 Povestiridin: 1001 nopti 176
 Vissarion: Florica 18

Hó- és sárcipók

javítását vállalom
 Alexandrii (Teleki)-u. 25.
Rosenfeld
 3164

Ezek azok a nagy

tánc sláger
gramofon-lemezek
 amelyeket mindenkinek meg kell venni!

Horses: Charleston Somebody & Luney

Dinah: Charleston Spanish Shave
 Sleepy Time Gal, a közismert tünő B.ues Josef

Valencia — Pretty Little Baby

Kaphatók a Hegedüs hirdlapirodában

16. Lei darabja.

Nagy alkalmi bulivásár!

Háló- és ebédlőbutorok, szőnyeg, antik dolgok, hajlított butorok, képek minden elfogadható árban elárussítatnak 3072

Hartstein Jenő
 bútor- és szőnyegüzlet
 Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

Rellei, gobelin és kelmefestést vállalkozok. Sablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyáry) utca 8. sz. alatt szemben a kapuvárral

Mindenféle kotta-újdonságok, szakkönyvek, a legújabb szépirodalmi könyvek, divatlapok, gyermek, kézműmunka és fehérnemű divatlapok állandóan nagy választékban a Hegedüs Hirdlapirodában.

x Vogue és Femina legújabb száma kapható a Hegedüs Hirdlapirodában.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.